

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 43/2014-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti JK Gabčíkovo s. r. o., Patašská 586, Gabčíkovo, zastúpenej advokátom JUDr. Ernestom Csongom, Jesenského 5026/13A, Dunajská Streda, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 21 Cob 226/2012-455 z 31. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti JK Gabčíkovo s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2013 doručená sťažnosť spoločnosti JK Gabčíkovo s. r. o., Patašská 586, Gabčíkovo (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu

zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 21 Cob 226/2012-455 z 31. januára 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľka je v procesnom postavení žalovanej účastníčkou súdneho konania vedeného pred Okresným súdom Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“), v ktorom sa spoločnosť PRIMACHOV s. r. o. (ďalej len „žalobkyňa“), domáha proti sťažovateľke zaplata sumy 597 490,54 € z titulu náhrady škody. Žalobou uplatnený nárok žalobkyňa odôvodnila kúpnu zmluvou z 26. marca 2003, ktorú uzatvorila ako predávajúca so sťažovateľkou ako kupujúcou a ktorou odpredala sťažovateľke všetky neisté budúce úžitky (úrodu) na pozemkoch uvedených v prílohe č. 1 predmetnej kúpnej zmluvy vyťažené v období od 26. marca 2003 do 30. septembra 2003. Sťažovateľka na týchto pozemkoch zasiala kukuricu, ktorú ale do termínu uvedeného v zmluve nepozbierala, urobila tak až v období od 3. októbra 2003 do 24. októbra 2003 napriek tomu, že v uvedenom čase už nebola vlastníčkou kukurice, pretože podľa zmluvy nadobudla len úrodu, ktorú vyťaží do 30. septembra 2003. Sťažovateľka kukuricu pozbierala a bez vedomia žalobkyne ju v celkovom množstve 4 000 t predala tretej osobe a získanú kúpnu cenu si ponechala, čím spôsobila žalobkyni škodu vo výške žalovanej sumy.

Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 11 Cb 230/2007 zo 17. januára 2012 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) tak, že žalobu zamietol z dôvodu, že nárok žalobkyne uplatnený žalobou nemá oporu v zákone, keď *„na základe zisteného skutkového stavu ustálil, že ide o hospodársku alebo časovú nemožnosť plnenia, ktorá vyplýva z ust. § 575 ods. 2 Obč. zák., pretože možné plnenie nastalo až po dni 30. 9. 2003, záväzok z kúpnej zmluvy tak zanikol plnením a žalovanému z toho dôvodu patria všetky vyťažené úžitky (úroda) a žalovaný tak svojim konaním žiadnu škodu, či majetkovú ujmu odpredaním kukurice žalobcovi nespôsobil, ani nedošlo k zníženiu jeho majetku, pretože predmetná úroda kukurice žalobcovi nepatrila“*.

Proti uvedenému rozsudku podala žalobkyňa odvolanie, v ktorom namietala nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa a žiadala, aby odvolací súd uvedený rozsudok zrušil a vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

O odvolaní žalobkyne rozhodol krajský súd uznesením č. k. 21 Cob 226/2012-455 z 31. januára 2013 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľka okrem genézy vzájomných obchodných vzťahov a rokovaní so žalobkyňou, ktoré vyústili 26. marca 2003 do uzatvorenia „Zmluvy o zabezpečení poľnohospodárskeho využitia pozemkov“ a „Kúpnej zmluvy podľa § 595 Obč. zák.“, v odôvodnení sťažnosti ďalej uviedla:

«Okresný súd v Dun. Strede po dlhom a náročnom dokazovaní vyniesol rozsudok..., ktorým predmetnú žalobu zamietol a sťažovateľovi ako žalovanému priznal náhradu trov konania. Prekvapivo však svoje zamietnutie oprel o nemožnosť plnenia sťažovateľa (z dôvodu, že žalovaný mohol v rozhodujúcom čase zasieť iba kukuricu a túto nebolo možné, vzhľadom na oneskorený osev, dopestovať a zožať pred 30. 9. 2003). Žiadna z procesných strán takúto právnu kvalifikáciu nepredniesla a vecne sa k nej nevyjadrovala. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie ktoré Krajský súd Trnava uznal za dôvodné a napádaným uznesením vrátil vec na ďalšie konanie s tým, že vyslovil právny záver, ktorý je neprijateľný, svojvoľný (arbitrárny), ne vychádzajúci zo zisteného skutkového stavu a v tomto kontexte v rozpore s princípmi elementárnej dedukcie. ...

Právny názor vyslovený odvolacím súdom o tom, že: „znenie kúpnej zmluvy, konkrétne článok II bod. 1 je presné, jednoznačne vyjadrujúce vôľu zmluvných strán, je to prejav autonómny, ktorý zmluvné strany mali vôľu vo svojej právnej sfére vykonať“, od ktorého odvolací súd odvodzoval ďalšie svoje odporúčania adresované prvostupňovému súdu, ne vychádzal zo zisteného skutkového stavu, bol teda arbitrárny a nepodložený... Nepredvídateľný právny názor odvolacieho súdu, neodrážajúci skutkové zistenia zadované počas prvostupňového konania, značne intenzívnym spôsobom zasahujú do práv Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, nakoľko bez zodpovedajúceho zdôvodnenia okliešťujú „mantinely“, v rámci ktorých bude môcť prvostupňový súd viesť celé konanie vrátane dokazovania. Krajský súd v Trnave prikladal príliš veľkú váhu nepozornosti

(nedôslednosti) prvostupňového súdu vo vzťahu k formálnym požiadavkám na vyhotovenie súdneho rozhodnutia, následne podrobil kritike iba právnu kvalifikáciu prvostupňového súdu (s ktorou sa nestotožnil nikdy ani žalovaný napriek svojmu písomnému vyjadreniu k odvolaniu žalobcu...), pričom tento prístup bol nepochybne dôvodom pre jeho zužujúci a reštriktívny záver...

V prípade vysloveného záväzného právneho názoru odvolacieho súdu v Napádanom rozhodnutí je totiž podľa nášho názoru evidentný rozpor s výsledkami niekoľko rokov vykonávaného dokazovania, pričom odvolací súd vyhodnotil skutkový stav jednostranne a vo veci urobil len akýsi formalistický výklad „ex cathedra“ vo vzťahu k nesprávnej právnej kvalifikácii prvostupňového súdu, ktorý podrobil kritike. Takýto postup však s odvolaním sa na judikatúru Ústavného súdu podľa názoru Sťažovateľa nie je súladný s Ústavou ani ústavne udržateľný...

Keďže rozhodnutie prvostupňového súdu bolo zjavne nepreskúmateľné, jeho zrušenie sa dalo očakávať. I to bol jeden z dôvodov, prečo priaznivé rozhodnutie Sťažovateľ nepodrobil kritike vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu. Sťažovateľ sa spoliehal na objektivitu a „zdravý úsudok“ súdu druhého stupňa.

Sťažovateľ sa... celé prvostupňové súdne konanie snažil preukázať, že doslovné znenie zmluvy (presnejšie oboch inkriminovaných zmlúv), ktorej (ktorých) sa vyslovený záväzný právny názor odvolacieho súdu v Napádanom rozhodnutí týka, nie je možné v tomto prípade aplikovať, nakoľko vôľa zmluvných strán bola celkom iná a táto skutočnosť musela byť súdu zrejmá.

Navrhoval na daný vzťah aplikovať výkladové pravidlá uvedené v § 266 Obchodného zákonníka (predovšetkým jeho odseky 1 a 3), pričom uviedol celý rad dôkazov, ktorý by takýto postup súdu mali odôvodňovať.

... výsledky dokazovania a teda zistený skutkový stav... odôvodňovali eventuálny záver o simulácii právnych úkonov, snád' aj o ich neplatnosti, teda minimálne evokovali potrebu aj posúdenia možnej aplikácie ustanovení § 39 a 41a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov...

Krajský súd v Trnave však tieto výsledky dokazovania nezohľadnil, resp. prehliadol a urobil právny záver, podľa ktorého je potrebné vychádzať iba zo znenia dvoch inkriminovaných zmlúv (predovšetkým potom zo zmluvy o kúpe nádeje), ktoré sú podľa jeho

názoru z pohľadu spôsobu vyjadrenia zmluvných strán jednoznačné a nespochybniteľné, preto nie je možné aplikovať § 266 Obchodného zákonníka, a preto ďalšie dokazovanie je možné uskutočniť iba v zmysle vyššie uvedeného a vo väzbe na takýto záver.

... odvolací súd mal na základe zisteného skutkového stavu a vyhodnotenia jednotlivých dôkazov dospieť minimálne k pochybnosti o tom, či predmetné dve zmluvy nezastierali iný právny úkon, prípadne či boli vôbec platné (napr. z dôvodu, že sa priečili dobrým mravom) a tak vec zrušovať a vracať na ďalšie konanie prvostupňovému súdu s tým, že je povinný sa aj takouto alternatívou zaoberať. ...

Vyvodený záväzný právny záver odvolacieho súdu v Napádanom rozhodnutí je tak podľa názoru Sťažovateľa zjavne neodôvodnený a arbitrárny, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľný a neudržateľný, pričom má za následok porušenie základného práva zaručeného čl. 46 Ústavy, t. j. práva na spravodlivý proces - právo na rovnosť zbraní a riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia...»

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné práva sťažovateľa obchodnej spoločnosti JK Gabčíkovo s. r. o... zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozhodnutím – Uznesením Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cob/226/2012-455 zo dňa 31. 1. 2013, boli porušené.

Sťažovateľ žiada, aby Ústavný súd napadnuté právoplatné rozhodnutie Krajského súdu Trnava, sp. zn. 21Cob/226/2012-455 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Žiadame ústavný súd aby vyslovil právny názor, z ktorého bude zrejmé že za účelom riadneho zistenia skutkového stavu je nutné sa zaoberať aj právnou kvalifikáciou eventuálnej simulácie právneho úkonu, príp. neplatnosťou právneho úkonu a v tomto kontexte vykonať všetky potrebné dôkazy tak, aby bolo možné spravodlivo rozhodnúť na základe presne a dôsledne zisteného skutkového stavu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že uznesením krajského súdu č. k. 21 Cob 226/2012-455 z 31. januára 2013 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010). Obdobný záver možno prijať aj vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 36 ods. 1 listiny.

Podstata námietok sťažovateľky týkajúcich sa namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie spočíva v jej tvrdení, že krajský súd napadnutým rozhodnutím zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom vo veci samej vyslovil záväzný právny názor, ktorý je podľa nej arbitrárny a nedostatočne odôvodnený.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecný súd totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci

všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napadnutým rozhodnutím všeobecného súdu, prípadne postupom, ktorý mu predchádzal.

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu nedostatku riadneho, zrozumiteľného a presvedčivého odôvodnenia, teda z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, ako aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP, pričom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol:

«Odvolací súd po preskúmaní odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu musí... konštatovať, že napriek rozsahom obširnému rozhodnutiu súd prvého stupňa nedostatočne dbal na to, aby jeho rozhodnutie bolo riadne odôvodnené a presvedčivé...»

Odvolací súd dáva do pozornosti prvostupňovému súdu, že obsahom odôvodnenia rozsudku okrem jeho výchovnej funkcie, ktorá sa v súdnom rozhodnutí musí prejavíť vyžaduje sa od neho i presvedčivosť a logické vyhodnotenie z konania vzídených skutočností. Predovšetkým sa od odôvodnenia rozhodnutia vyžaduje, aby súd jasne, stručne a výstižne bez potreby „doslovnej citácie“ účastníkmi konania uvádzaných skutočností zhrnul, čo je predmetom konania, stručne označil dôvody, o ktoré žalovaný nárok opiera, výstižne a jasne formuloval zhrnutie procesnej obrany žalovaného v konaní a pri ujasnení skutkového stavu, ktorý v rámci súdneho konania zistil, vec správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia musí vychádzať i dôkazná situácia, ktorou sa súd riadil, a ktorú pri vyhodnotení dôkazov právne posúdil. Odôvodnenie by predovšetkým malo vyznieť logicky a konzistentne, kedy súd presvedčivo vyargumentuje dôkazmi zistený skutkový stav, na ktorý aplikuje príslušnú právnu normu.

Súd prvého stupňa sa však vyššie uvedenými procesnými postupmi neriadil, keď bez uvedenia akýchkoľvek dôvodov, ktoré súd prvého stupňa k takémuto postupu viedli, doslovne opisoval resp. kopíroval písomné vyjadrenia a výpovede jednotlivých účastníkov, ktoré dokonca vyznačoval ako citácie. Odôvodnenie rozhodnutia takýmto spôsobom stráca konzistentnosť, logickosť a vzájomnú súvislosť, je zaťažené mnohými, pre rozhodnutie nepodstatnými skutočnosťami, ktoré pritom prvostupňový súd ani žiadnym spôsobom nevyhodnotil, ani sa k nim nevyjadril... Pre odôvodnenie rozhodnutia je významné, aby súd prvého stupňa uviedol podstatu skutkového základu sporu pri akceptovaní zásady jeho stručnosti, výstižnosti a zrozumiteľnosti, čo v odôvodnení odvolaním napadnutého rozhodnutia ale výrazne absentuje. Odvolací súd nepovažuje za účelné prepisovať bez akéhokoľvek zostručnenia, či vyabstrahovania samotnej skutkovej podstaty z jednotlivé výpovede, celé stanoviská právnych zástupcov účastníkov konania, ktoré dokonca prvostupňový súd označil za „dlhé prejavy“, pretože takýmto spôsobom sa stráca samotný účel odôvodnenia rozhodnutia a spôsobuje, že rozhodnutie je nezrozumiteľné.

Na základe uvedeného je potrebné, aby prvostupňový súd rešpektoval ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a podľa tejto procesnej úpravy rozhodnutia vyhotovoval.

V súvislosti s vecou samou, keď súd prvého stupňa nárok zamietol s odôvodnením, že žalovaný žalobcovi škodu nespôsobil odvolací súd uvádza, že nie je zrejmé, na základe akého skutkového zistenia a právneho posúdenia súd k takémuto záveru dospel.

Účastníci potvrdili, že na základe vzájomnej dohody uzatvorili dňa 26. 3. 2003 Kúpnu zmluvu podľa § 595 Obč. zák., ktorá síce ako zmluvný typ nie je upravená Obchodným zákonníkom, ktorého právna úprava sa na účastníkov, ako správne uviedol súd prvého stupňa vzťahuje, pretože i reálne sa jedná o vzťah obchodný, ale je upravená v Občianskom zákonníku, ktorý sa však bude aplikovať iba na samotnú zmluvu, ale v ostatnom sa bude aplikovať Obchodný zákonník (§ 261 ods. 6 Obchod. zák.).

Plnenie z kúpnej zmluvy súd prvého stupňa stanovil pri aplikovaní ust. § 575 ods. 2 Obč. zák., s tým, že sa nestalo nemožným a bolo ho možné splniť, ale až po dojednanom čase.

S takýmto konštatovaním sa nemožno stotožniť, pretože právna úprava uvedená v ust. § 575 Obč. zák., ktorá sa týka zániku záväzku by negovala obsah kúpnej zmluvy, v ktorej si zmluvné strany na základe vzájomnej dohody striktno stanovili jej predmet, ktorý ako budúce úžitky - úrodu jednoznačne identifikovali lehotou od 26. 3. 2003 do 30. 9. 2003, do ukončenia ktorej mali byť úžitky vyťažené, t. j. kukurica pozberaná.

Z uvedeného dôvodu vyznieva potom prekvapivo úvaha súdu prvého stupňa o tom, že úmyslom žalovaného bol výlučne zber zrelej kukurice, ktorá ale do určeného termínu nedozrela, preto bolo dôvodné, že jej zber vykonal až po dozretí, k čomu odvolací súd uvádza, že to trvalo tri týždne po uplynutí zmluvne dohodnutého termínu, ktorú skutočnosť súd prvého stupňa vyhodnotil ako hospodársku alebo časovú nemožnosť v spojení s § 37 ods. 2 Obč. zák.. Takýto právny názor ale neobstojí práve z dôvodov, že plnenie bolo možné a žalovaný mal možnosť kukuricu zozberať i pred jej úplnou zrelosťou, len by nebola na také využitie, než aké zrejme sledoval svojim konaním žalovaný. Je potrebné vziať tiež do úvahy, že v predmete činnosti podľa výpisu z obchodného registra má žalovaný i pestovanie kukurice, z čoho možno predpokladať, že dĺžka vegetačného obdobia kukurice mu v čase uzatvorenia zmluvy bola známa, a ak predmet kúpy dohodol ako úrodu, ktorú vyťaží do 30. 9. 2003, musel vedieť, že v tom čase ešte nemusí byť táto plodina úplne dozretá, pričom už podľa znenia právnej úpravy, podľa ktorej bola kúpna zmluva uzatvorená musel žalovaný vedieť, že mu môže vzniknúť i strata.

Okrem toho nie je dôvodné, aby prvostupňový súd vec posudzoval i z pohľadu ust. § 266 ods. 1 a 3 Obchod. zák., vzhľadom na skutočnosť, že neboli dosiahnuté predmetnou kúpnu zmluvou také dôsledky, aké predpokladal žalovaný a nie je ani dôvodné výkladom cez použitie ust. § 266 Obchod. zák. interpretovať obsah zmluvy. Znenie kúpnej zmluvy, konkrétne čl. II bod 1. je presné, jednoznačne vyjadrujúce vôľu zmluvných strán, je to prejav autonómny, ktorý zmluvné strany mali vôľu vo svojej právnej sfére vykonať.

S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom prvostupňový súd vykoná dokazovanie za účelom dostatočného zistenia skutkového stavu a v potrebnom rozsahu, tento správne právne posúdi a o veci znova rozhodne, pričom musí vychádzať z obsahu kúpnej zmluvy, ktorej čl. II nie je dôvodné vykladať s použitím ust. § 266 Obchod. zák.»

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu dostatočným spôsobom odôvodnil svoj vyslovený právny názor, podľa ktorého pri posudzovaní žalobou uplatneného nároku je potrebné vychádzať z obsahu kúpnej zmluvy uzatvorenej podľa § 595 Občianskeho zákonníka, ktorej ustanovenia jednoznačne vyjadrujú vôľu zmluvných strán, ako aj to, prečo nie je dôvodná aplikácia ustanovení § 266 ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka. Z tohto pohľadu sa vyslovený právny názor krajského súdu vychádzajúci z výkladu ustanovení spornej kúpnej zmluvy nejaví ako nepredvídateľný alebo nereflektujúci zistený skutkový stav. Ústavný súd konštatuje, že predmetný postup krajského súdu pri odôvodňovaní právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom odvolacieho (krajského) súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. Prípadný zásah ústavného súdu, a to nahrádzanie právneho názoru krajského súdu, možno realizovať len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov,

ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Zo záverov krajského súdu nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu. Ústavný súd preto považuje právny názor krajského súdu v danej veci za ústavne akceptovateľný.

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nepovažuje za dôvodnú ani námietku sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení záväzného právneho názoru krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sú dostatočne zrejmé dôvody, pre ktoré bolo potrebné zrušiť odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Napokon, s formálnymi nedostatkami odôvodnenia rozhodnutia, čo bol tiež jeden z dôvodov zrušenia rozsudku okresného súdu, sa stotožnila aj sťažovateľka.

Ústavný súd vo vzťahu k sťažnostnej argumentácii sťažovateľky spojenej s jej návrhmi na vykonanie dokazovania v konaní pred ústavným súdom pripomína, že nie je tzv. skutkovým súdom, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie nevykonané všeobecnými súdmi.

Ústavný súd zastáva názor, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu by mohlo zakladať porušenie označených práv sťažovateľky len v prípade, ak by boli spojené s konkrétnym relevantným nepriaznivým dôsledkom pre sťažovateľku, ktorý bol týmto rozhodnutím spôsobený, pričom by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať

na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravných konaniach.

Po zrušení prvostupňového rozsudku okresného súdu a vrátení veci na ďalšie konanie má sťažovateľka možnosť naďalej ovplyvňovať priebeh konania, ako aj samotné rozhodnutie súdu vo svoj prospech, a to uplatňovaním námietok a realizovaním svojich procesných práv. Ako to vyplýva z rozsudku okresného súdu, sťažovateľka v priebehu prvostupňového konania uplatnila proti žalobkyni kompenzačnú námietku podľa § 98 OSP, t. j. pohľadávku na započítanie z titulu nákladov súvisiacich so zberom a spracovaním kukurice v celkovej výške 582 537,50 €. Sťažovateľka tak urobila pre prípad, že si konajúci súd neosvojí ňou prezentované hodnotenie skutkového stavu a ňou prezentované právne posúdenie veci. V tejto súvislosti sa preto sťažovateľke otvára možnosť, a to aj vzhľadom na odvolacím súdom vyslovený právny názor, na uplatnenie sťažnostnej argumentácie a predkladanie dôkazov v naznačenom smere práve (a len) v konaní pred všeobecným (okresným) súdom.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v okolnostiach danej veci nemohlo napadnutým rozhodnutím dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny či práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2014